

Svatojánek

Školní rok 2016/2017

„LIDOVÉ ZVYKY A TRADICE DÁVNÉ I SOUČASNÉ“

OKÉNKO ŘEDITELKY

Krásné jaro, všem hodně sluníčka. Hupky, dupky do zahrádky, zasít, zalévat, přihnojovat a pak sklízet. My již začínáme sklízet, co jsme zaseli na podzim. První pololetí jsme úspěšně uzavřeli každému dle jeho zásluh. Pokud byl někdo s úrodou nespokojen, musí na své zahrádce (na svých znalostech a dovednostech) více zapracovat. Děti se připravovaly a ještě připravují na různé nadstavbové soutěže. Za úspěch považujeme, pokud jsou děti a žáci schopni těchto soutěží zúčastnit a reprezentovat naši školu „ve světě“.

Upozorňuji především mladistvé na zcela nový zákon č. 65/2017 Sb. Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, který ukládá všem školám a školským zařízením :

§8 – zákaz kouření i používání elektronických cigaret ve všech prostorách školy, to platí i pro hřiště a zahradu – pokuta až 10.000 Kč - §36

§21 odst.1 – vyzvat osobu mladší 18 let podrobit se orientačnímu vyšetření nebo odbornému lékařskému vyšetření může příslušník Policie ČR (zaměstnanec školy ředitelka volá Policii ČR nebo kontaktuje sociální pracovníky OSPOD, totéž může učinit občan obce, pokud registruje porušování zákona)

6. dubna proběhl ve škole ZÁPIS BUDOUCÍCH PRVNÁČKŮ. Máme velkou radost, protože jsme zapsali 12 školáčků + 1 odklad. Jsme velmi potěšeni zájmem o naši školu.

10. května od 14 h se koná ZÁPIS DO MATEŘSKÉ ŠKOLY. Uvolněno bude 8 míst. Kritéria pro přijímání dětí jsou 1. předškolák, 2. trvalé bydliště, 3. věk dítěte. Bohužel větší kapacitu školky nemáme a při přijímání se musíme řídit zákonem.

Mílovými kroky se blížíme ke konci školního roku, ale čeká nás ještě hodně práce. Pevně věřím, že vše zvládneme a prázdniny si zasloužíme. Paní učitelkám děkuji za přípravu dětí na soutěže a dětem za skvělé výkony a vzornou reprezentaci naší školy.

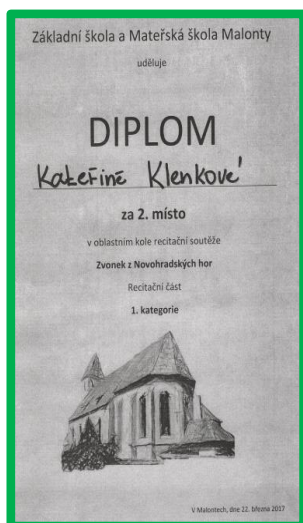
Přeji všem krásné Velikonoce.

Mgr. Marcela Krychová

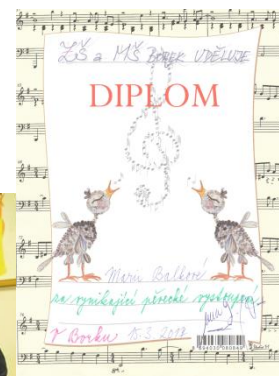

Úspěchy našich žáků

Na recitačních soutěžích Hrdějovický Vavřínek, Dětská scéna a Zvonek z Novohradských hor nás reprezentovali: Kačka Klenková, Tereza Vítů, Jakub Leština, Adam Kozák a Simona Víšková. Nejlepší umístění získala Kačka Klenková s básní Františka Hrubína Červená Karkulka.

Na pěvecké soutěži Borecký hlásek vystoupili: Tadeáš Tvaroh, Marek Blahout, Marie Balková, Kristýna Říhová, Eliška Martinusová. Diplom za vynikající pěvecké vystoupení získali Tadeáš Tvaroh, Marie Balková a Eliška Martinusová.

Výtvarné soutěže Vrátecký Picasso se účastnili: Adam Lejsek, David Janošťák a Radim Guichen, který obsadil 3. místo ve své kategorii. Téma znělo: Velikonoční výlet s rodinou. Mateřská školka se zapojila také do výtvarné soutěže Zvonek z Novohradských hor.

Rádímův vítězný obrázek.

Mateřská školka se účastnila též výtvarné soutěže v rámci cyklu ZVONEK Z NOVOHRADSKÝCH HOR.

Každoročně se účastníme mezinárodně koordinované soutěže Matematický klokan (www.matematickyklokan.net). V současnosti se této soutěže účastní přes 60 zemí celého světa. Ještě nemáme celorepublikové a krajské výsledky, ale nejlépe na naší škole dopadli tito žáci: kategorie Cvrček (2.-3.roč.) David Janošťák a kategorie Klokánek (4.-5.roč.) se 108 body ze 120 bodů Adam Paderta a Eliška Fojtlová.

Ještě nás čeká přírodovědná, vlastivědná a fotbalová soutěž. Nenutíme žáky do povinné účasti, všechny tyto soutěže bereme jako zpestření školního života, možnost podívat se do jiných škol. V úterý 25. 4. pojedou předškoláci mateřské školy do Hopsária v Český Budějovicích na dopravní soutěž a ve čtvrtek 4. 5. vystoupí naši žáci na Festiválku divadelních souborů DIVADELNÍ ŽABKA s pohádkou LEDOVÁ KRÁLOVNA. DRŽTE NÁM PĚSTI.

Mám velikou prosbu pro štědré sponzory. Jelikož premiérově v letošním roce pořádáme SVATOJÁNSKÝ VLASTIVĚDNÝ MARATON, byly bychom rády za drobné věcné dárky pro účastníky závodu.

M.Krychová

Zprávičky z mateřské školky

Oslava tradic v naší mateřské škole „Karneval a masopust“

I v letošním roce jsme se zabývali tradicí masopustu, kterou jsme zakončili velkou karnevalovou oslavou.

Přijelo k nám divadlo MÁMA A TÁTA

Již po třetí nás navštívilo divadlo Máma a táta. Jedná se o jedno z mála kvalitních divadel, které objíždí mateřské školy a my jsme rádi, že se nám podařilo si nasmlouvat jejich představení na celý školní rok. V současné době je to jediné divadlo, které do naší mateřské školy jezdí, jelikož nám velmi záleží na kvalitě

divadla a proto nám nevadí si za pohádkou vyjet např. do Borovan, Českých Budějovic či Trhových Svinů.

DETEKTIVNÍ PŘÍBĚH

STRAŠIDÝLKO JAGOŠ

Únorová výprava do Planetária a tvoření zimní zahrady

V únoru jely předškolní děti linkovým autobusem do planetária společně s MŠ Ločenice. Paní Vyžralová měla pro děti zajímavý program o VESMÍRU. Děti se učily na obloze poznávat malý a velký vůz, kuřátka, a další souhvězdí.

Projekt „Hra na školu“ a koncert dětí ze ZUŠ v naší MŠ

Radujeme se z příchodu jara „Oslavy Velikonoc“

Učíme se německy

Na konci roku 2016 se naše mateřská škola zapojila do rakousko-českého projektu **BIG ATCZ**. Naše mateřská škola vytvořila partnerství s MŠ Grünbach, se kterou se budeme 1x ročně vzájemně navštěvovat po dobu tří let. Od projektu se očekává, že děti budeme seznamovat s německým jazykem v průběhu vzdělávacích chviliek v MŠ.

Lekce němčiny u nás probíhá hravou formou, vždy vycházíme z témat, která máme naplánovaná v ŠVP PV (příchod Mikuláše, Advent, Zima, jako roční, Když se jaro připraví, Velikonoce atd.). Téma obohacujeme o ranní rituál, básně, písně, poslechy z youtube, poslechy z CD, říkadla, hádanky. Učíme se pozdravit, počítat, barvy, předložky, základní fráze a vše, co je dětem přirozené a blízké. Lekce němčiny probíhá 1x týdně a také při volnočasových chvilkách ráno i odpoledne. *M.Hlavatá*

Zprávy ze základní školy

Barevný týden

V březnu proběhl ve škole i ve školce tzv. BAREVNÝ TÝDEN, dětmi velmi

ten týden moc užili, bylo ještě více legrace než obvykle. Vtipně a s nadsázkou pojali žáci 4. a 5. ročníku černo-růžový den, hlavně chlapci, kdy měli některé růžové doplňky zapůjčené od maminky. Jó, každý kus se počítá 😊

oblíbený. V letošním roce byl ve znamení barev zelené, modré, červené, žluté a netradiční černo-růžové. Žáci i učitelé se oblékli do barev, plnily se barevné úkoly a také jídelna se zapojila do projektu, vařilo se podle barevného týdne. Všichni jsme si

Noc s Andersenem

Už třetím rokem se účastníme akce na podporu dětského čtenářství Noci s Andersenem. Děti mohou jednou za rok přespát ve škole a zažít noc plnou her a zábavy. Letošní noc jsme strávili ve společnosti postav ze Čtyřlístku, který letos oslavuje výročí. Fifinka, Bobík, Myšpulín a Pinda si pro děti připravili spoustu her a

zábavných úkolů, pohádkové soutěžení v knihovně a závěrečnou pohádku na dobrou noc. Všechny děti dostaly dárky v podobě 2 časopisů Čtyřlístek, pohlednice a poukaz na stažení audioknihy k 180. výročí napsání pohádky Císařovy nové šaty. Děkujeme jídelně za studenou večeři a maminkám za velmi chutnou sladkou snídani.

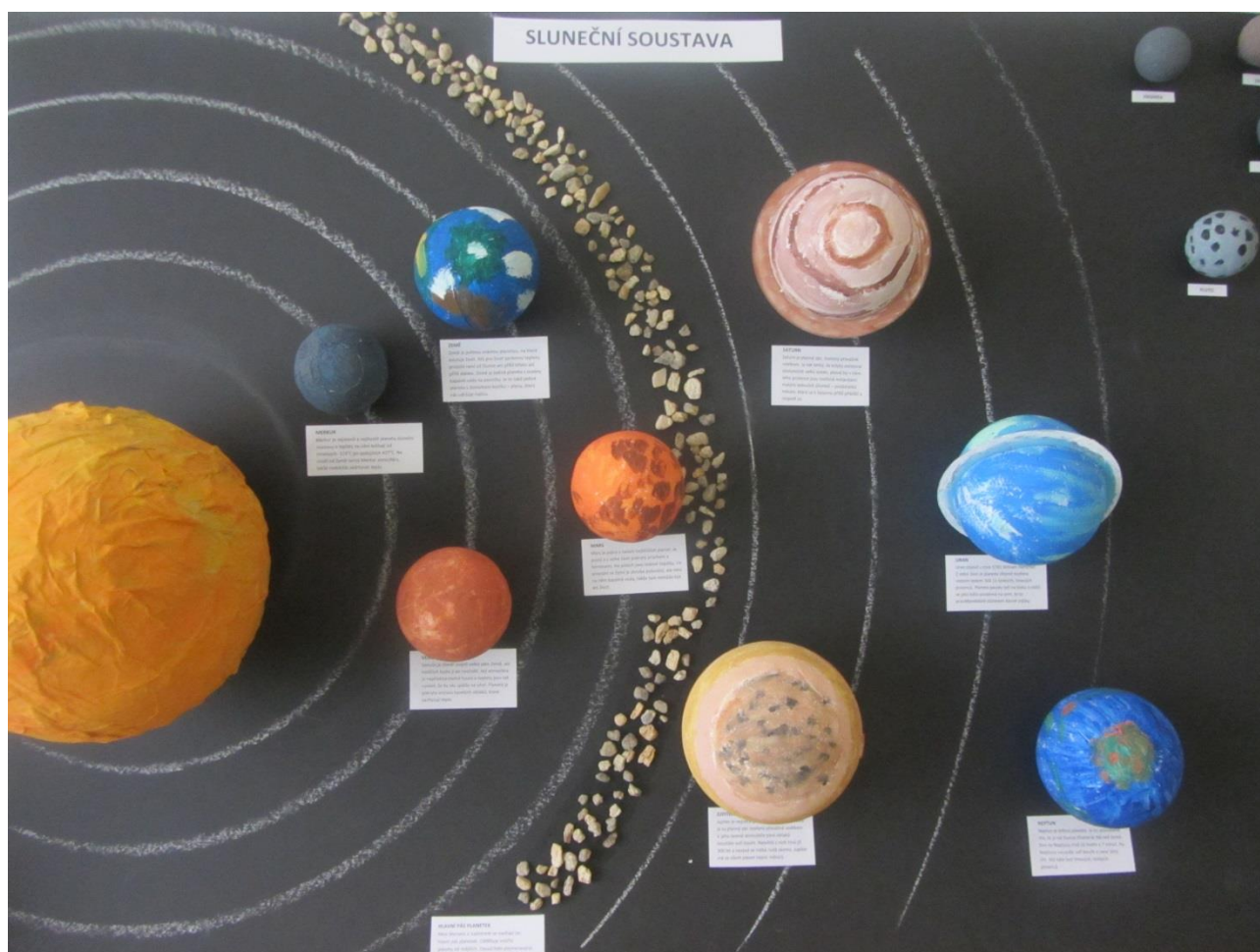
Po vydatné snídani jsme se pustili do úklidu okolí školy, školního hřiště a zahrady, ambit. Na ambitech jsme si připravili letní třídu. Celou akci jsme zakončili opékáním špekáčků.

Lenka Vítů

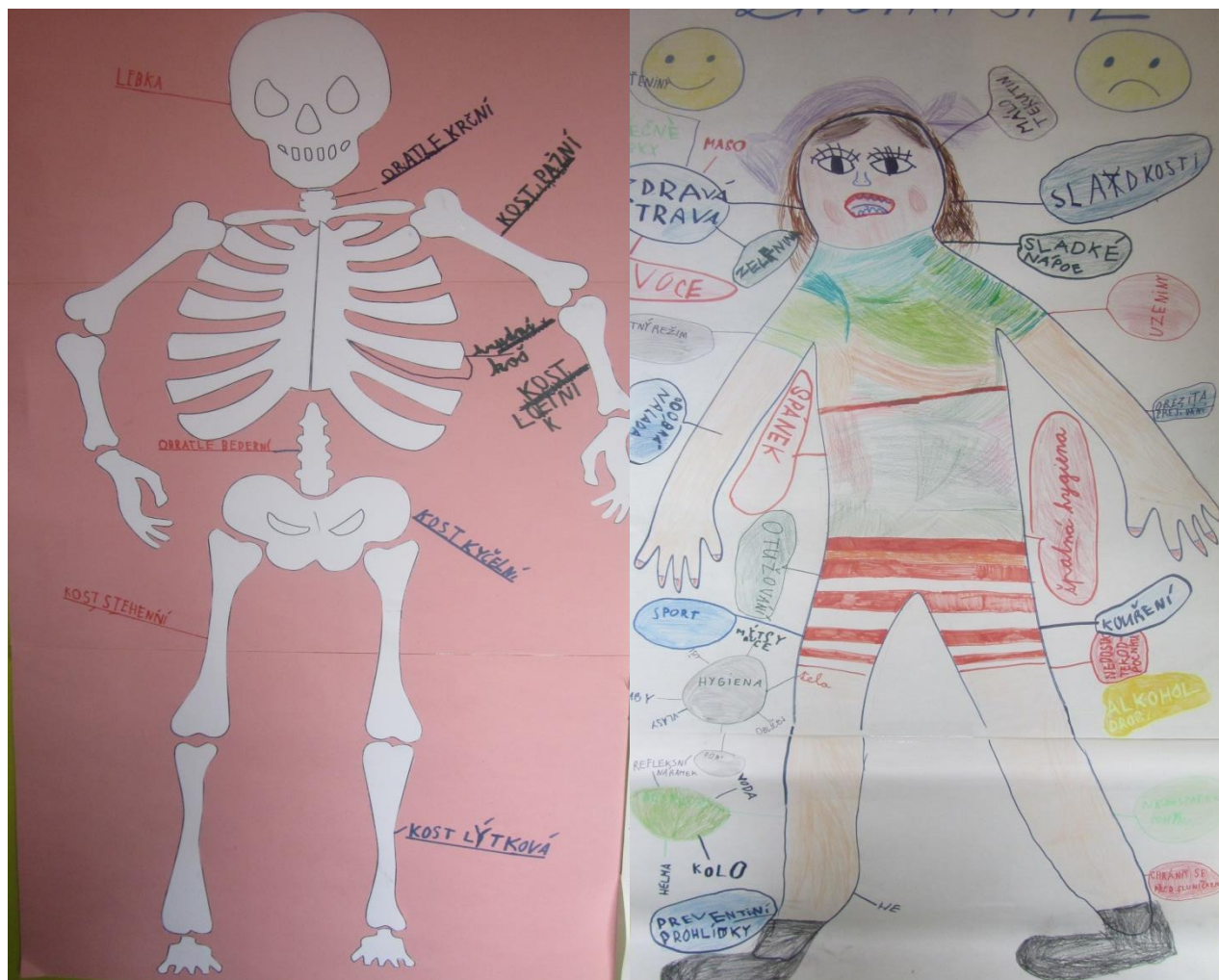
PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ VESMÍR

tentokrát ve 2.-3.ročníku

PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL

1.,2.,3.ročník

ZÁPIS BUDOUCÍCH PRVNÁČKŮ

Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje a Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje pořádají jedinečnou soutěž s názvem „**Mladý záchranář v akci**“. Skupinka našich mladých dobrovolných hasičů pod vedením manželů Leštinových plní úkoly prvního kola. Pokud budou úkoly suprově splněny postoupí do druhého výběrového kola.

Výukový program pro žáky ZŠ jak šetřit přírodu a o úsporách energií. Přijel k nám kamion E-on, kde probíhala výuka. Děti dostaly drobné reklamní dárky. Školáci se zapojili do soutěže MEA (malá energetická akademie) o hodnotné ceny.

Lidové zvyky a tradice

SYMBOLY VELIKONOC

Zdroj: České tradice, knižní archiv České tradice, internet

Kříž

Symbol kříže, spojovaný především s křesťanstvím, byl znám a uctíván v různých kulturách i náboženstvích, jako významný symbol propojení božského a pozemského světa.

V křesťanství patří kříž nejdůležitějším symbolům, z důvodu ukřižování Božího syna, Ježíše Krista.

Trest ukřižování patřil k trestům výjimečně krutým a ponižujícím, na kříži končili za své činy jen ti největší provinilci.

Kříž má dnes řadu podob. K nejznámějším patří kříž ve tvaru písmena T (tzv. antoninský), kříž sv. Ondřeje ve tvaru písmene X, rovnoramenný řecký kříž a samozřejmě klasický křesťanský kříž s delším svislým ramenem, označovaný jako latinský (na něm byl ukřižován Ježíš).

Beránek

Pod pojmem velikonoční beránek si každý z nás okamžitě představí sladkou moučníkovou pochoutku, pečenou ve formě, tvaru beránka.

Jako symbol byl a je znám nejen v křesťanství, kde byl symbolem Božího beránka, Ježíše Krista. Kupříkladu židovský bůh byl chápán jako pastýř, starající se o své stádo oveček.

Velikonoční beránek je jako obřadní pokrm znám od středověku dodnes. Nikde se bohužel nedochovalo, zda se jednalo o pokrm z masa či pečiva. Ale jelikož se masitý pokrm mohl jíst až po svěcení pokrmů, které připadalo na Boží hod velikonoční (velikonoční neděle) a pak také z důvodu, že beránka jako masitý pokrm si nemohl dovolit každý, se dá předpokládat, že naši předci připravovali beránka pečeného z těsta jak slaného, tak i sladkého. Tomu odpovídá jeden starý recept, který jako suroviny mimo jiné uvádí rýži, rýžovou mouku, mandle a mandlový olej.

Vajíčko

Vejsce bylo od pradávna symbolem plodnosti, úrody, života, narození, návratu jara, slunce a skořápce i symbolem bezpečí.

Jeho přirovnávání k hrobu, který skrývá život bylo symbolickým spojením se zmrtvýchvstáním Ježíše křesťanskými Velikonocemi. K masivnímu požívání vajec zrovna v této velikonoční době přispěl zřejmě konec půstu, při kterém byla konzumace vajíček všeobecně zakázána.

Ve spojitosti s lidovou tradicí vznikl zvyk zdobení vajíček a jejich darování doprovázený množstvím pověr. Jednou z nich je i tato legenda z obce Hradce Králové:

„Bylo to toho dne, kdy Ježíš spolu se svatým Petrem chodili po světě, až i na večer ke statku, kde požádali hospodyně o nocleh. Ráno nevě hospodyně, čím by pocestné pohostila, když v tom zakdákala slepice. Sešla do kurníku a našla vejce. To pak upekla v popelu a nabídla jej pocestníkům. Když se Ježíš se svatým Petrem najedli, poděkovali a odešli. Žena chvilku smést ze stolu skořápky, ale místo nich tam ležely kousky zlata. Od té doby v tento den, na památku návštěvy oněch pocestných, hostila každého vajíčkem.“

Řehtačky, klapačky, trakaře

Řehtačky, klapačky, mlýnky, trakářky a různé další doma vyrobené nástroje (především dřevěné) vydávající rámus svolávaly k bohoslužbám od Zeleného čtvrtka, kdy zvony umlkaly (odlétaly do Říma).

Klapačka se skládala z prkénka, připevněného na malém držadle, na kterém se uprostřed okolo osy otáčelo kladívko, které tlouklo střídavě vpřed a vzad.

Valcha byla kombinací klapačky a řehtačky. Bylo to větší prkénko, vespod mělo na obou stranách přibitá dřevěná péra, uprostřed vedle sebe dvě kladívka. Vpředu se točilo klikou, která otáčela válcem s vroubkami. Přitom péra, která sjížděla po vroubkách řehtala a kladívka díky kolíkům připevněným na válci, se zdvihala a při dopadu zpět tloukla.

Valcha se držela levou rukou, byla opřena o prsa a pravou rukou se točilo za kliku.

Tragač byla větší valcha, kde se válec otáčel pomocí kolečka, umístěného uprostřed válce. Držel se v obou rukách a kolečkem se jelo po zemi jako s trakařem.

Zajíček

Zajíček jako symbol tradičních Velikonoc k nám připutoval z Německa, tudíž se jedná o symbol převzatý. Ale vzhledem k rostoucímu počtu „čokoládových zajíčků“ na pultech našich obchodů jistě neuškodí vysvětlit, co má zajíček společného s vajíčkem a proč je s ním v období velikonoce spojován.

V dnešní době bývá označován za tvora, který na Velikonoce přináší vajíčka (zejména čokoládová).

Vysvětlení se dá najít podle několika známých výkladů. Podle jednoho je zajíc přisuzováno tajné roznášení velikonočních vajíček, protože přes svou plachost a strach z lidí, bývá na jaře vídán poblíž lidských obydlí, kde vyhledává potravu. Podle jiného výkladu bývalo zvykem do chleba pečeného ve formě tvaru zajíce položit vajíčko. Z toho můžeme usuzovat, že tak časem vznikla představa, že vajíčka skutečně přináší či dokonce snáší zajíc. Dříve také bývalo zvykem honit „velikonočního zajíce“, což znamenalo hledat ukrytá vajíčka na poli.

Zajíc ale nebyl jediným zástupcem zvířecí říše, kterému bylo přisuzováno nošení vajíček.

Tak třeba na Olomoucku odváděli rodiče své děti na Zelený čtvrtek po návštěvě kostela do zahrady, kde museli hledat dárečky od „Pámbíčkové slepičky“.

V západních Čechách zas na Zelený čtvrtek snášel červená vejce kohout a ve středních Čechách (zejména na Rakovnicku, Berounsku a Křivoklátsku) nadělovala liška.

Pomlázka

Nejstarší zmínka o pomlázce pochází ze 14. století, z pamětí pražského kazatele Konráda Waldhausera, který popsal pomlázku ve velikonočním kázání: „...manželé a milenci šlehají se metlami a tepají rukou v pondělí a úterý velikonoční. Ospalé a lenivé časně z rána v pondělí velikonoční házejí do vody nebo alespoň je polévají...“.

Pomlázka je dodnes živou tradicí a zároveň jedním z hlavních symbolů Velikonoc. Pojem pomlázka značil a značí svazek spletených vrbových proutků, jako nástroj určený ke stejnojmennému šlehání dívek a žen, prováděného v Pondělí velikonoční (dříve i o Velikonoční úterý, zvané „odplatné outerý“, kdy děvčata oplácela hochům). Pomlázkou je také nazýván výsledek koledování, ojedinelé se s tímto názvem setkáme u jména pokrmu (plzeňská nádivka „Sekaná pomlázka z pomletého masa“).

Pomlázka (tedy prut – nástroj ke šlehání) měla a má mnoho podob i krajových názvů. Z některých vybíráme: Binoваčka a vinoваčka - (pomlázka pletená z prutů vinné révy).

- Dynovačka – z Chodska (znamená nástroj šlehání a koledu)
- Houdovačka, hodovačka - (odvozené od hodu - velkého svátku, spojeného s hostinou).
- Koleda - jihomoravské Vranovsko.
- Kyčkování, kyčkovanka, kyčka - Opavsko.
- Mrskút, mrskot, mrskut, mrskanda, mrskačka - název používaný na jižní a střední Moravě.
- Pomihod, pamihod, pomrhod - (zkratka středověkého popěvku Pomni hody do provody) - střední Čechy, zejména na Rakovnicku.
- Šekačka - Žďársko.
- Šlahačka, šlahání, šlehačka, vyplácání - oblast jihovýchodní Moravy.
- Šmigrust, šmírgust, šmekúrst, šmekustr, šmykustr, šmerkust, šmerkous - severní Morava a východní Čechy.
- Tatarec, tatar - střední Morava.
- Korbáč, karabáč – Morava (původ slova pochází z tureckého kyrbáč - bič, důtky)

dalšími většinou jen regionálními názvy byly:

Žíla, žíla, metla, švihačka, šihačka, šihota, , čugár, kančúch, roučačka a mnoho dalších.

Pomlázku musel umět každý chlapec a proto kolem toho, kdo uměl uplést pomlázku, se vždy scházelo dost malých hochů, kteří se tomuto umění chtěli přiučit. Do pomlázky se vlétala buď červená stuha, nebo červená nit. Pomlázky se pletly různě velké. Od malých, které se nosily stočené v kapse, přes klasické, s nimiž se chodilo na koledu, až po téměř dva metry dlouhé, tzv. obřadní.

Šlehání symbolizovalo předání svěžesti, mladosti, ohebnosti a zdraví mladého proutku. Děvčata se šlehala, aby byla zdravá, pilná a veselá po celý rok. V hospodářství vyšlehal hospodář čeládku, aby nebyla líná a zašel i chlěva, kde vyšlehal krávu, aby se brzy otelila. Šviháním ovocných stromků se měl ovocný sad probudit ze zimního spánku k další úrodě. Vdaným ženám se pomlázkou vyháněl zlý jazyk. Šlehalo se také na znamení přátelství mezi rodinami - děti nechodily k těm sousedům, jejichž rodiče nebyli zadobře.